

2025/697

8.4.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/697,

7. aprill 2025,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ⁽¹⁾ loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõikele 2 selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.
- (2) Liit on võtnud endale kohustuse teha tihedat koostööd Moldova Vabariigiga, tuginedes ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelisele assotsieerimislepingule ⁽²⁾ (edaspidi „assotsieerimisleping“), mis hõlmab ka põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, et toetada tugevat, sõltumatut ja jõukat Moldova Vabariiki, ning poliitilise assotsieerumise ja majandusintegratsiooni edendamisele, toetades samal ajal kindlalt Moldova Vabariigi suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Assotsieerimislepingu artikli 5 kohaselt tugevdavad liit ja Moldova Vabariik dialoogi ja koostööd ning seisukohtade järkjärgulist lähendamist välis- ja julgeolekupoliitika, sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) küsimustes, käsitledes eelkõige konfliktide ennetamise ja rahumeelse lahendamise, kriisihje, piirkonna stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja relvaekspordi kontrolli probleeme.
- (3) Liit tunnustab Moldova Vabariigi olulist panust liidu ÜJKPsse.
- (4) Käesolev otsus põhineb nõukogu otsustel (ÜVJP) 2021/2136, ⁽³⁾ (ÜVJP) 2022/1093, ⁽⁴⁾ (ÜVJP) 2023/921, ⁽⁵⁾ (ÜVJP) 2024/1049 ⁽⁶⁾ ja (ÜVJP) 2024/1713 ⁽⁷⁾ seoses liidu jätkuva pühendumusega toetada Moldova Vabariigi relvajõudude suutlikkuse suurendamist prioriteetsete vajaduste valdkondades.
- (5) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 29. aprillil 2024 Moldova Vabariigilt taotluse, et liit abistaks Moldova Vabariigi relvajõude olulise varustuse hankimisel nende mobiilsete üksuste ning juhtimisvõime tugevdamiseks.

⁽¹⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj>).

⁽²⁾ Ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vaheline assotsieerimisleping (ELT L 260, 30.8.2014, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj).

⁽³⁾ Nõukogu 2. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2136, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks (ELT L 432, 3.12.2021, lk 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2136/oj>).

⁽⁴⁾ Nõukogu 30. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/1093, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks (ELT L 176, 1.7.2022, lk 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1093/oj>).

⁽⁵⁾ Nõukogu 4. mai 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/921, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks (ELT L 119, 5.5.2023, lk 173, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/921/oj>).

⁽⁶⁾ Nõukogu 4. aprilli 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/1049, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks (ELT L, 2024/1049, 5.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1049/oj>).

⁽⁷⁾ Nõukogu 13. juuni 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/1713, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Moldova Vabariigi relvajõudude toetamiseks surmava jõu kasutamiseks mõeldud kaitseotstarbelise varustusega (ELT L, 2024/1713, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1713/oj>).

- (6) Abimeetmeid tuleb rakendada, võttes arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP,⁽⁸⁾ ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.
- (7) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Moldova Vabariiki (edaspidi „toetusesaaja“).
2. Abimeetme eesmärgid on järgmised:
 - a) aidata tugevdada Moldova Vabariigi relvajõudude sõjalist ja kaitsealast suutlikkust, et suurendada riigi julgeolekut, stabiilsust ja vastupanuvõimet ning seeläbi ühtlasi paremini kaitsta tsiviilelanikke kriisides ja hädaolukordades;
 - b) toetada julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tehtavat koostööd liidu ja Moldova Vabariigi vahel, eesmärgiga tugevdada Moldova Vabariigi suutlikkust osaleda liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika sõjalistes missioonides ja operatsioonides, kiirendada liidu standarditele vastavuse ja koostalitlusvõime saavutamist ning edendada kooskõla liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga.
3. Lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis ei ole mõeldud surmava jõu kasutamiseks:
 - a) liikumisvahendid;
 - b) juhtimisseadmed.

Abimeetmest rahastatakse samuti varusid ja teenuseid, sealhulgas vajaduse korral tehnilise väljaõppe andmist.

4. Abimeetme kestus on 40 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma on 40 000 000 eurot.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme raames toetuse andmise tingimus.
2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

⁽⁸⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

- a) abimeetmest toetust saavad Moldova Vabariigi relvajõududesse kuuluvad üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
 - b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tulemuslikult eesmärkidel, milleks see anti;
 - c) abimeetme raames antud vara hooldatakse nõuetekohaselt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu selle olemusringi jooksul;
 - d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ja seda ei anta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.
3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme raames toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

- 1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda ning terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.
- 2. Artikli 1 lõikes 3 nimetatud tegevust viib ellu Eesti Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

- 1. Kõrge esindaja teeb seiret artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise üle toetusesaaja poolt. Kõnealust seiret kasutatakse selleks, et suurendada abimeetme kaudu toetust saavate Moldova Vabariigi relvajõududesse kuuluvate üksuste teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja sellega kaasnevatest riskidest ning selleks, et aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi.
- 2. Varustuse ja varude saatmisjärgne kontroll korraldatakse järgmiselt:
 - a) tarne kättesaamise tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad omandiõiguse üleminekul Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid;
 - b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal inventuuriaruande kindlaksmääratud varustusühikute kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;
 - c) kohapealsed kontrollkäigud, mille käigus toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.
- 3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et teha kindlaks, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidanud.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamisperioodil esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38 korrapäraselt aru tulude ja kulude haldamise kohta, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

*Artikkel 7***Peatamine ja lõpetamine**

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.
2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

*Artikkel 8***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 7. aprill 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BARANOWSKI
